

Posudek vedoucího/oponenta¹ diplomové práce

Student/ka:	Veronika Vohlídková
Název práce:	Koncept intimního občanství jako součást občanského vzdělávání na 2. stupni ZŠ
Vedoucí:	Michaela Dvořáková
Oponent²:	Ondřej Lánský

Diplomová práce Veroniky Vohlídkové si klade za cíl „...zmapovat klíčové dokumenty pro sexuální výchovu v České republice, představit, jakým způsobem je sexuální výchova v ČR realizována a navrhnout vhodné aktivity využitelné na druhém stupni základní školy a v odpovídajících ročnících víceletých gymnázií.“ (s. 8). Vzhledem ke studijnímu programu autorky (učitelství pro ZŠ a SŠ) se podle mého soudu jedná o zajímavé a mnohdy podceňované téma (a to i ve výuce na pedagogických fakultách).

Zvolenému cíli v zásadě odpovídá struktura práce. Text je rozdělen na sedm kapitol, přičemž první dvě plní roli teoretického uvedení k tématu. Další dvě kapitoly vnímám jako snahu o popis empirické roviny zvoleného tématu, protože v nich autorka referuje o datech o sexuální výchově v Česku a o výukových materiálech. Následuje kapitola č. 5, která sumarizuje základní principy sexuální výuky. Šestá a sedmá kapitola jsou věnovány seznámení s příkladem z praxe, resp. návrhům aktivit vhodných do vlastní výuky. Jednotlivé kapitoly nejsou z hlediska rozsahu souměrné; některé jsou extrémně krátké (1 až 3 strany) a jiné naopak dlouhé. Vždy je ale jasné, proč tomu tak je.³ Za jádro textu je tak možné považovat analýzu klíčových dokumentů k sexuální výuce v Česku a vlastní návrh aktivit.

Z obsahového hlediska se jedná o poměrně výrazně popisnou práci. Nicméně text sumarizuje informace z poměrně rozsáhlého tematického pole, které je velmi důležité a v podstatě není příliš pokryté. Text práce je psán velmi kultivovaným jazykem a ukazuje, že autorka je jednoznačně schopná porozumět odborným textům a reprodukovat je originálním či přínosným způsobem. Za velmi zajímavou považuji podkapitolu 2.5 (*Kurikula základního vzdělávání vybraných zemí*; s. 22–29), kde autorka nabízí srovnání pojetí sexuální výchovy v několika zemích (a to i oproti Česku). Obecně v této souvislosti oceňuju, že za většinou významných celků textu autorka zařadila shrnutí či syntetizující pasáže.

¹ Nehodící se škrtněte.

² Pokud posudek vypracovává vedoucí práce, nevyplňovat.

³ Nejkratší kapitola je věnována souboru zásad a principů sexuální výchovy (jde doslova o jednu stránku), což ovšem dává smysl, jelikož se jedná o svého druhu syntetizující kapitolku předchozích částí. Možná šlo zvážit, zda by restrukturační (podřazení některých kapitol pod jiné) nepomohla celkovému plynutí textu, ale to je v zásadě detail.

Za velmi zdařilou považuji také kapitulu č. 6 (*Příklad praxe výuky sexuální výchovy*), kde autorka popisuje vlastní výuku tématu.⁴ Autorka pro realizovanou výuku a její reflexi využívá (byť mnohdy možná intuitivně) i postupy z kvalitativní sociologické či antropologické metodologie. Následující, sedmá kapitola je jakýmsi inspiromatem v podobě konkrétních aktivit pro sexuální výchovu na 2. stupni základní školy. Za pozornost stojí aktivita *Pilot, hasič a chirurg*, která do tématu vnáší i genderové aspekty v kontextu budoucího povolání dívek a chlapců.

Z hlediska jazykových a formálních kritérií hodnocení práce je třeba vyzdvihnout poměrně vysokou stylistickou úroveň. Autorka umí samostatně a smysluplně používat odborný jazyk a terminologii. Odkazy a citace bohužel ale nejsou vždy vytvářeny korektně; z nějakého důvodu autorka občas opomene uvést v citaci autory (např. s. 20); v práci se také objevuje řetězení poznámek pod čarou za sebou, i když by měly být sloučeny do jedné (s. 40). Občas by autorka mohla použít různé nástroje pro zlepšení plynulosti četby a orientace čtenáře v textu (např. užití kurzívy u názvů textů, se kterými pracuje).

Práci lze dle mého názoru hodnotit velmi pozitivně. Autorka prokázala, že je schopná odborné práce v oblasti použití sociálně-vědních metod u tématu, které se týká pedagogiky či výuky. Dokázala ve své práci kombinovat tzv. desk research orientovaný jak na teoretické pozadí tématu, tak výsledky relevantních empirických výzkumů. Navíc přidala analýzu dokumentů a kvalitativně orientovaný popis vlastní výukové praxe. Práce je tak na poměrně vysoké úrovni vzhledem k povaze studia, které studentka absolvovala (myslím tím obtížnost danou kombinací s dalším oborem a množstvím jednotlivých vědeckých disciplín, se kterými se musela poměrně intenzivně seznámit). Text této diplomové práce vnímám jako komprehenzivní kompendium k tématu sexuální výchovy v našem současném kontextu. Opravdu s radostí, což se nestává často, jsem si práci přečetl.

Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.

Upozornění/Disclaimer: Vzhledem ke stavu poznání k dnešnímu dni nedokáže autor/ka posudku s jistotou stanovit, zda a v jaké míře byly při vypracování této závěrečné práce využity nástroje umělé inteligence.

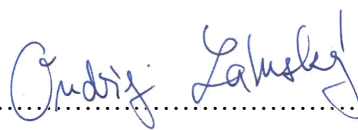
Podněty k přemýšlení, **otázky do rozpravy:**

1. Někdy se uvádí, že české školství je svoji povahou (RVP i struktura a množství menších škol) poměrně výrazně decentralizované. To má své výhody i nevýhody. Autorka práce by mohla zformulovat svůj názor na otázku hypotetické centralizace „osnov“ sexuální výchovy. Byl by to žádoucí krok, anebo ne? Svou odpověď prosím zdůvodněte a vyargumentujte.
2. Autorka by mohla zkusit vysvětlit, proč se u klíčového pojmu jejího teoretického vymezení tématu (intimní občanství) tolik výrazně opírá o formulaci poskytnutou mezinárodní neziskovou organizací International Planned Parenthood Federation (IPPF)? Existují i jiná vymezení? Proč vybrala právě toto? (Pozn.: jsem si vědom toho, že autorka zmiňuje i WHO /a v dalších částech s ním i výrazně pracuje/, ale dominantní je pro ni u teoretického vymezení právě IPPF.)

---

⁴ Za rozšířený komentář by dle mého stála zmínka o odpovědi jedné z vyučujících, která se týkala toho, že „být gay je, jako mít zlomenou nohu“. Z kontextu celé práce je stanovisko autorky více méně jasné, ale v dané části by tento výrok měl být dle mého okomentován.

V Praze 2. 9. 2024

ONDŘEJ LÁNSKÝ